ആദരാഞ്ജലി

പ്രൊഫ: സി. കെ. മൂസത്ത്

മഹാകവി കുമാരനാശാനോട് എനിക്കുള്ള മമതാബന്ധത്തിന് ഒരു നീണ്ട പിൻചരിത്രമുണ്ട്. വൈകാരികതയും വൈചാരികതയും കൂട്ടിപ്പിണഞ്ഞ മമതാബന്ധം. മഹാകവിയുടെ മഹത്വമോ കവിത്വമോ മാത്രമായിരുന്നില്ല ആ മമതാബന്ധത്തിന്നടിസ്ഥാനം. ആർക്കും അവരവരുടെ പേരുള്ള മഹാന്മാരോട് അക്കാരണംകൊണ്ടുതന്നെ ഒരടുപ്പം ഉണ്ടാവുക സാധാരണമാണല്ലൊ. ഇവിടേയും സംഭവിച്ചതു് അതാണ്. എത്ര പ്രായമായാലും ഞങ്ങൾ രണ്ടുപേരും "കുമാര"ന്മാർ! മൂർക്കോത്തു കുമാരനും ഈ വിധത്തിൽ എന്റെ ആദരവു പിടിച്ചുപററിയ മഹാനാണ്. അതവിടെ നിൽക്കട്ടെ. ഞാൻ പ്രകൃതം തുടരാം.

അമൂർത്തമായ ആ മമതാബന്ധത്തിന് പടന്നുകയറാൻ മറെറാരു സംഭവവും യാദൃച്ഛികമായിട്ടുണ്ടായി. ജീവിതത്തിന്റെ നിർണ്ണായകഘട്ടങ്ങൾ പാലക്കാട്ടാണ് ഞാൻ കഴിച്ചതു്. അവിടത്തെ ആ വെങ്കലസംസ്കാരത്തിന്റെ കാറൂതട്ടിയിട്ടാണ് എന്നിൽ എന്റെ വ്യക്തിത്വം ഊറിക്കൂടിയതു്. അതുപോലെ ആശാന്റെ കാവ്യവൃത്തിയും സാമൂഹ്യപ്രവർത്തനവും വികസ്വരമായതിൽ പാലക്കാടിന് ഒരു പങ്കുണ്ട്. അതും ആശാനുമായുള്ള എന്റെ മമതയുടെ മാററുകൂട്ടിയിട്ടുണ്ടെന്നു തോന്നുന്നു. ഇനി, ആശാന് പാലക്കാട്ടുമായുള്ള ബന്ധം എന്താണെന്നു പറയാം.

ആശാന്റെ കാവ്യവൃത്തിയിൽ ഒരു വഴിത്തിരിവായതു് വീണപൂവിന്റെ പ്രസിദ്ധീകരണമാണല്ലോ. ഉള്ളൂർ പറയുന്നു: "വീണപൂവ് കൈരളീസാഹിത്യക്ഷേത്രത്തിൽ വെട്ടിത്തെളിച്ച മാർഗം ഒന്നു വേറെത്തന്നെയായിരുന്നു. പാശ്ചാത്യഭാഷയിൽ പൂർണ്ണജ്ഞാനം സിദ്ധിച്ച ലബ്ധപ്രതിഷ്ഠന്മാരായ പല കവികളും കേരളത്തിൽ അതിനു മുമ്പുണ്ടായിട്ടുണ്ടെങ്കിലും, പാശ്ചാത്യസമ്പ്രദായത്തിലുള്ള വസ്തുനിർദ്ദേശവും വർണ്ണനയും ഭാഷയിൽ ആദ്യമായി തുടങ്ങിയതു് ആശാനായിരുന്നു. വീണപൂവ് സാഹിത്യനഭോമണ്ഡലത്തിൽ അത്ഭുതപൂർവ്വമായ പ്രകാശത്തോടുകൂടിയ ഒരു ജ്യോതിസ്സിന്റെ ആവിർഭാവത്തെയാണ് കുറിക്കുന്നതു്." കാവ്യലോകത്തിലും ആശാന്റെ ജീവിതത്തിലും ഒരു നിർണ്ണായകഘട്ടത്തെ കുറിക്കുന്ന ഈ കൃതി പാലക്കാട്ടുവച്ചാണ് എഴുതപ്പെടുന്നതു്. കാവ്യത്തിന്റെ ആ[illegible]ത്തിൽ ഇക്കാര്യം ആശാൻതന്നെ വ്യക്തമാക്കിയിട്ടുമുണ്ട്.

കരുണയാണ് ജനപ്രീതിയാർജ്ജിച്ച മറെറാരുജ്ജ്വലകൃതി. അതിലെ മണിത്തേരിന്റെ ചിത്രം വിശദാംശപൂർണ്ണമായി ശ്രദ്ധേയമായിരിക്കുന്നു.

> ഉടനെ ചക്രങ്ങൾ നിലത്തുരുളുമൊച്ച കേട്ടുകൂട്ടി-
> പ്പൊടിപൊങ്ങിച്ചു വീഥിയിൽ വടക്കുനിന്നും
> ആനതാഗ്രമായ കൊമ്പിൽ പൂവണിഞ്ഞും
> തിരയിന്മേൽ
> ഫേനപിണ്ഡം പോലെ പൊങ്ങും പോഞ്ഞു
> തുള്ളിച്ചും
> കിലുകിലെ കിലുങ്ങുന്ന മണിമാലയാൻ
> കണ്ണാം
> കുലുക്കിയും കുതിച്ചാഞ്ഞു താടയാട്ടിയും"

ഉള്ള, നീളൻകൊമ്പുള്ള കൊങ്ങൻ കാളകളെ കെട്ടിയ കാഞ്ചനമണിത്തേരിന്റെ പ്രാകൃതരൂപം പാലക്കാട്ട് സുൽത്താൻപേട്ട റോഡിൽ ആശാൻ കണ്ടിരിക്കണം. കരുണയിലെ ശ്മശാനവർണ്ണനയാകട്ടെ, പാലക്കാട്-ഒലവക്കോട് റോഡോരത്തുള്ള പനയും ആൽത്തറയും ചേർന്ന കല്പാത്തിശ്മശാനത്തെ അനുസ്മരിപ്പിക്കുന്നു. ശ്രീബുദ്ധചരിതം പദാനുപദ തർജ്ജമയായിട്ടാണത്രേ ആരംഭിക്കപ്പെട്ടതു്. പിന്നീട് തരവത്തമ്മാളു അമ്മയുടെ ഗദ്യപരിഭാഷ

കണ്ടിട്ടാവണം, രണ്ടു മുതൽ അഞ്ചുവരെ ഖണ്ഡങ്ങൾ, സ്വതന്ത്രവിവർത്തനമാക്കിയതു്. ആശാന്റെ ചിന്താവിഷ്ടയായ സീതയ്ക്കു് ഒരിംഗ്ലീഷ് വിവർത്തനം തയ്യാറാക്കുന്നതു് പാലക്കാട്ടു് വിക്ടോറിയ കോളേജു് പ്രിൻസിപ്പലായിരുന്ന പി. ശങ്കുണ്ണിയത്രേ. വാസ്തവം പറഞ്ഞാൽ സ്വാമിതൃപ്പാദങ്ങൾ ദിവാൻബഹദൂർ കൃഷ്ണന്റെ ചികിത്സയിലിരിക്കവെയാണു് ആശാൻ ഏതാനും ദിവസം പാലക്കാട്ടു താമസിച്ചതും വീണപൂവു് എഴുതി പുതിയ കാവ്യവൃത്തിക്കു് തുടക്കംകുറിക്കുന്നതും.

കാവ്യസപര്യപോലെ സാമൂഹ്യപ്രവർത്തനവും ആശാന്റെ ജീവിതത്തിലെ ശക്തവും അനുപൂരകവുമായ ഒരു ധാരയായിരുന്നല്ലോ. അതിനുവേണ്ട പ്രചോദനത്തിനും ആശാൻ ഉറ്റുനോക്കിയതു് യാദൃച്ഛികമായാണെങ്കിൽത്തന്നെ ഒരു പാലക്കാട്ടുകാരനെയായിരുന്നു.

കേരളത്തേയും കേരളീയരേയും കണ്ണീരിലാഴ്ത്തിയ റെഡീമർ സംഭവത്തെപ്പറ്റി ഇതരമലബാർഭാഗങ്ങളെ അപേക്ഷിച്ചു കൂടുതൽ വലിയ ഞെട്ടലോടെയാണു് പാലക്കാട്ടുകാർ കേട്ടതു്.

ആശാൻ വീണപൂവു് എഴുതിയതു് പാലക്കാട്ടു വെച്ചാണെന്നു പറഞ്ഞല്ലോ. അതിന്റെ സന്ദേശം പാലക്കാട്ടുകാർ പൂർണ്ണമായ അർത്ഥത്തിൽ ഉൾക്കൊണ്ടുവെന്നോർക്കുമ്പോൾ അരപാലക്കാട്ടുകാരനായ ഞാൻ ചാരിതാർത്ഥ്യംകൊള്ളുകയാണു്.

അടുത്തതായി, ആശാൻകവിത എന്നെ വശീകരിച്ചതിനു ചില കാരണങ്ങൾ സൂചിപ്പിക്കാം. എന്റെ അഭിമതകവിയുടെ കാവ്യപ്പൊലിമ കാലാന്തരത്തിൽ തെളിഞ്ഞുകണ്ടു.

വീണ പൂവെഴുതുന്നതിനു മുമ്പു് ഭാഷാപോഷിണി സഭയ്ക്കു ആശാനയച്ച മംഗളപദ്യം കാവ്യലോകത്തിന്റെ ഉയിർത്തെഴുന്നേല്പിനെ സൂചിപ്പിക്കുന്നുണ്ടായിരുന്നു. ആ ശ്ലോകമിതാണു്.

വണ്ടാർന്നും പൂവിടർന്നും വികചകിസലയം
പൂണ്ടുമെല്ലാമഴിഞ്ഞും
കണ്ണുതാപം വിട്ടുദിച്ചും കതിപയകവിന-
ക്ഷത്രമങ്ങസ്തമിച്ചും
തിണ്ടാടിത്തുല്യമായ് പോഷിണി!
പൊരുതിവരും
ഖേദമോദങ്ങൾ രണ്ടും
കണ്ടീടുന്നെങ്കിലും വൃദ്ധിയുമവനിതലം
തന്നിലും നിന്നിലും ഞാൻ.

സാഹിത്യരംഗത്തു് തളർച്ച താല്ക്കാലികമായി കാണുന്നുണ്ടെങ്കിലും വളർച്ചയുടെ നാമ്പുകൾ തന്നെ ആശാൻ വ്യക്തമായി [...]

പഥ്യാപഥ്യങ്ങൾ ഭാഷാപ[...]
[...]ബ് ഭേദമെ[...] പുലർത്തും
പുത്രന്മാർതൻ ഗുണത്താൽ ഭവതിയുടെ
ഗുണം
ലോകമെങ്ങും മുഴങ്ങും
അത്യന്താസ്വാദ്യമോരോ കൃതികളമരിമാർ
പോലെ സഹ്യാചലത്തിൻ-
പ്രസ്ഥത്തിൽ സഞ്ചരിച്ചങ്ങനെ സുഖമൊട്ടമ-
സ്സൽഗൃഹം സ്വർഗ്ഗമാക്കും.

സമകാലിക സാഹിത്യത്തിലെ ദുഷ്പ്രവണതകളെ പരിത്യജിച്ചു് തികഞ്ഞ ലക്ഷ്യബോധത്തോടെയാണു് ആശാൻ തൂലികാവ്യാപാരം ചെയ്തതു്. മഹാകവിയാകാനുള്ള തിടുക്കത്തിൽ മഹാകാവ്യരചനയ്ക്കു പലരും ധൃതിപ്പെട്ടു. അത്തരം ഗതാനുഗതികത്വത്തിന്റേതായ ഗതികേടിൽ ക്രാന്തദർശിയായ ആശാൻ കുടുങ്ങിയില്ല. ജീവൽപ്രശ്നങ്ങളെ തനതായ കാഴ്ചപ്പാടിൽ ആവിഷ്കരിക്കുക, പഥ്യാപഥ്യങ്ങളെ വിവേചിച്ചു പ്രവർത്തിക്കുക എന്നീ കാരണങ്ങളാൽ ആശാൻകൃതികളെല്ലാം അത്യന്താസ്വാദ്യമായി. "അമരിമാർപോലെ സഹ്യാചലത്തിൻ പ്രസ്ഥത്തിൽ സഞ്ചരിച്ചങ്ങനെ സുഖമൊട്ടമസ്സൽഗൃഹം സ്വർഗ്ഗമാക്കും" എന്നതു് ആശാൻ കൃതികളെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം യാഥാർത്ഥ്യമായ[...] കഴിഞ്ഞു.

ആശാന്റെ കൈവശം യഥാർത്ഥ കാവ്യതാ[...]ര്യത്തിന്റേതായ വരിനെല്ലിൻവിത്തുകളാണുണ്ടായിരുന്നതു്. ശ്രീ നാരായണഗുരുദേവന്റെ ഊഷ്മസമ്പർക്കംമൂലം കറവും കറയും തീർന്നുകി[...]ട്ടിയ ആവിത്തിന്റെ ഗുണം എങ്ങനെ വിളവി[...] കാണാതിരിക്കും? ബാംഗളൂരിലും കൽക്കത്തയി[...]ലുംവെച്ചു് ഇംഗ്ലീഷ്, ബങ്കാളി, സംസ്കൃതം എന്നീ സാഹിത്യങ്ങളുമായി ബന്ധപ്പെടാനും ആശാനു് കഴിഞ്ഞു. തർക്കശാസ്ത്രം, മനശ്ശാസ്ത്രം എന്നിവയിലും ആശാൻ അതിനകം പ്രാവീണ്യം നേടിയിരുന്നു. പക്ഷേ വിജ്ഞന്മാരഭിനന്ദിച്ചല്ലേ കാര്യമാവുള്ളൂ? തിരുവനന്തപുരത്തുവെച്ചു് ആശാൻ ഗണപതി ശാസ്ത്രികളെ കണ്ട കഥ ഉള്ളൂർ ഒരിടത്തു് വിവരിച്ചിട്ടുണ്ടു്. ഗണപതിശാസ്ത്രികൾ മഹാവിദ്വാനെങ്കിലും സംസ്കൃതത്തിൽ സംസാരിക്കുവാൻ വൈവിദ്ധ്യം കുറഞ്ഞ ആളായിരുന്നു.

കുമാരനാശാനാകട്ടെ "അനർഗളമായി, അതിഗംഭീരമായി സംസ്കൃതഭാഷയിൽ ഗദ്യത്തിലും

(ശേഷം 63-ാം പേജിൽ)

അതിനു പിന്നിലുണ്ടെന്നു വ്യക്തം.

...മുനി വസിക്കുന്ന ഒരു ഗ്രാമവും ആ ഗ്രാമത്തിന്റെ ഹൃദയാന്തർഭാഗത്തു് യതിവര്യന്റെ നിതാന്തസാഹചര്യംകൊണ്ടു ധന്യമായി ദിഗന്തവിശ്രാന്തമായി തണൽ വിരിച്ചു നില്ക്കുന്ന ഒരു മാവും ആ മാവിന്റെ ഉച്ചാംകൊമ്പത്തിരുന്നു പാടുന്ന ഒരു കുയിലും ആണു് കാവ്യത്തിലെ വർണ്ണ്യവിഷയങ്ങൾ. "കുഗ്രാമ ജന്തുപരിപീഡ" സഹിച്ചു്, അങ്ങനെ ചിന്താവ്യഗ്രനായിത്തീർന്ന കുയിലിനോടു സാന്ത്വനമോതാൻ ഒരു ദേവനും ദേവന്റെ സമാശ്വാസനത്തിലൂടെ ഒഴുകുന്ന ധാരമുറിയാത്ത ചിന്തകളും; പ്രതിപാദ്യം ചുരുക്കത്തിൽ അങ്ങനെ പറഞ്ഞൊതുക്കാം.

കാര്യമെങ്ങനെയായാലും ആശ്രമവൃക്ഷമായ മാവിലിരുന്നു പാടിയ കുയിൽ കുമാരനാശാനും

(ശേഷം 66-ാം പേജിൽ)

(58-ാം പേജിന്റെ തുടർച്ച)

...ലും പദ്യത്തിലും സംഭാഷണം"ചെയ്യുന്നു. ശാസ്ത്രി...കൾ പിന്നീടു് ഉള്ളൂരിനെ കണ്ടപ്പോൾ പറഞ്ഞുവ...ത്രേ. ഇതെന്തത്യത്ഭുതം! ഒരീഴവനാം! അവിച്ഛി...ന്നധാരമായ് സംസ്കൃതം പേശുകിറാൻ! കുമാര...നാം! പരിനിഷ്ഠിതമാനശാസ്ത്രജ്ഞാനവുമിരിക്കാ... " ഉണക്കിച്ചേറിയ വരിനെല്ലിൻവിത്തു് പുതുമ...ണ്ണിൽ വളംചേർത്തു വിതച്ചാലുണ്ടല്ലോ, ഞാറങ്ങ...നെ കിളിച്ചുയരുന്നു! അത്ര കരുത്തുററ വരികളത്രേ ആ...ശാൻ എഴുതിയതു്.

ശ്രീനാരായണഗുരുവുമായുള്ള സംസർഗ്ഗാകാര...ം അശ്ലീലശൃംഗാരം ആശാന്റെ കൃതികളെ ...ഷിപ്പിച്ചില്ല. ശൃംഗാരതീവ്രത വന്നുപെട്ട ഒരു ...രംഗം ആശാൻ കൈകാര്യംചെയ്തിട്ടുണ്ടു്, തന്റെ ആദ്യകാലകൃതിയായ വിചിത്രവിജയം നാടകത്തിൽ. ദീർഘബാഹു പ്രേമലതയെ വീണാവാദനം ശീലിപ്പിക്കുകയാണു്. സംഗീതത്തിലുള്ള ഉൽക്കടതാല്പര്യം ആ രണ്ടു ഹൃദയങ്ങളെ ഒരേ താളമേളത്തിൽ സ്പന്ദിപ്പിച്ചു. രാഗവിസ്താരത്തിന്റെ പരിസരവിസ്മൃതിയിൽ, അനുരാഗം നാമ്പിടുന്ന ഘട്ടം.

അങ്കത്തിന്നു, മണച്ചിട്ടും സൂനതടത്തിന്നും
വിട്ടത്തോമന
അങ്കത്തണഞ്ഞിയലുന്ന വീണയെയെട്ട-
അമ്പാന്നണഞ്ഞിന്നലേ
എങ്കയ്യിൽ തരളാക്ഷി തന്നളവെനി-
ക്കുണ്ടായി പുത്രഭ്രമം
ശങ്കിക്കുന്നു നിനയ്ക്കുവാനതിനെ
യെന്നാലും നിനയ്ക്കുന്നു ഞാൻ"

തരളാക്ഷി, സൂനതടം എന്നൊക്കെ പച്ചയായി ആശാൻ പ്രയോഗിച്ച സന്ദർഭങ്ങൾ അപൂർവ്വമാണു്. അത്തരം പ്രയോഗം വരുമ്പോൾ വളരെ ശങ്കിച്ചു ശങ്കിച്ചു മാത്രമാവും. അതിനു മുതിരുക ഭാര്യാകരങ്ങളിൽനിന്നു് ഓമനത്തം തുളുമ്പുന്ന കുഞ്ഞിനെ ഭർത്താവെന്നപോലെ, സംഗീതോപകരണത്തെ ശിഷ്യയിൽനിന്നു ഗുരുനാഥൻ സ്വീകരിച്ചതാണല്ലൊ വിവക്ഷ.

Art lies in concealing art എന്ന തത്വം എല്ലാ സന്ദർഭങ്ങളിലും ആശാൻ പാലിച്ചിട്ടുണ്ടു്; പ്രത്യേകിച്ചു് ഉത്തമ കാവ്യരചനയിലേർപ്പെടുമ്പോൾ. മംഗളശ്ലോകവും പത്രകുറിപ്പുകളും മററും എഴുതുമ്പോഴത്തെ കാര്യമല്ല ഇവിടെ വിവക്ഷിക്കുന്നതു്. പത്രക്കുറിപ്പെഴുതുമ്പോൾ, പരുക്കൻ ഭാഷയിൽ ദൂഷിതമായ ന്യായാധിപപീഠം എന്നു് എഴുതാൻ മടിക്കില്ല. പക്ഷേ കാവ്യശില്പങ്ങൾ കടഞ്ഞെടുക്കുമ്പോൾ ഇത്തരം പ്രമേയങ്ങൾ കൈകാര്യംചെയ്യേണ്ടിവരാം. അവിടെയാണു് ആശാന്റെ കലാകൗശലം, മുൻപു പറഞ്ഞപോലെ മിതഭാഷിത്വംകൊണ്ടു് വാചാലമാകുക. വാസവദത്ത ധനികച്ചെട്ടിയാരെ കൊന്നു് ചാണകക്കുഴിയിൽ പൂഴ്ത്തി. കാര്യം രാജാവറിഞ്ഞു. കുററവാളിയെ വധശിക്ഷയ്ക്കു വിധിച്ച സർക്കാരിനെ അഭിനന്ദിച്ചു കവി പറയുന്നതു നോക്കുക:

ഫലിച്ചില്ല കടക്കണ്ണിൻപണിയും
ധനത്തിൻ മുഷ്ക്കു-
മുലച്ചിലാററന്നിരുന്ന ധർമ്മപീഠത്തിൽ
വിലപെട്ട നേരിൻ കാന്തി നീതി വാദപടു-
ക്കളം തൻ
വലിയ വാചാലതയിൽ കുടുങ്ങിയില്ല.

ഇതെല്ലാം അന്നത്തെ കഥ എന്നു് പറഞ്ഞു കവി നിർത്തുന്നു. ഇന്നായിരുന്നെങ്കിലോ എന്നു് അനുവാചകൻ ചോദിക്കും. ചോദ്യത്തിനുത്തരം അന്നു നടക്കാത്ത കാര്യങ്ങൾ ഇന്നു നടക്കുമെന്നു തന്നെ. ഇന്നത്തെ കോടതിയിൽ നല്ല വക്കീലിനെ കിട്ടിയവർ ഭാഗ്യവാന്മാർ. എന്തെന്നാൽ വിധി അവർക്കുള്ളതു എന്നുവെച്ചാൽ പണവും പ്രലോഭനങ്ങളുമാണു് ന്യായാധിപസ്ഥാനങ്ങളിൽ അവിഹിതസ്വാധീനം ചെലുത്തുന്നതു്.

എന്നെല്ലാമാണ് ഇവിടെ കവി സമർത്ഥമായി സൂചിപ്പിച്ചതു്.

സാധുജനരയുടെ ഉൽക്കർഷത്തിനുവേണ്ടി പാടുപെടുന്നതായി വരുത്തിവെയ്ക്കുന്ന നേതൃമ്മന്യന്മാരുണ്ട്; മുതലക്കണ്ണീർ വാർക്കുന്ന അവരെ തൊലിയുരിക്കുന്ന ഒരു ശ്ലോകം ഒരു "തീയക്കുട്ടിയുടെ വിചാരം" എന്ന ചെറു പദ്യത്തിലുണ്ട്.

ചിന്തിച്ചു നിന്നെളിമയാർന്നവരെച്ചവിട്ടാൻ
ചന്തത്തിലായ്സഭകളിൽ പറയുന്നു ഞായം
എന്തോതിടാം കപട മർത്ത്യത യെങ്ങുമെങ്ങും
പൊന്തുന്നു; സാധു നിരതാണവശാകെടുന്നു.

പഠിപ്പുള്ളവർ പഠിച്ച ചൂഷകന്മാരാകുമയാണെന്ന് മഹാകവി തന്റെ തിരുവനന്തപുരം അനുഭവം വെച്ചു എഴുതിയെന്നേയുള്ളു.

ആശാൻ എസ്. എൻ. ഡി. പി. സംഘമാരംഭിച്ച അതിന്റെ സ്ഥാപകസിക്രട്ടറിയായിരുന്നു. ഈഴവസമുദായത്തിന്റെ കാര്യങ്ങൾ വിവേകോദയത്തിൽ എഴുതി അസംബ്ലിയിൽ വാദിച്ചു. ചെറു ശ്ലോകങ്ങളും പാട്ടുകളും രചിച്ചു. പക്ഷേ മുഖ്യകൃതികളെഴുതിയപ്പോൾ അഖിലകേരളപ്രശ്നമായും ജാതിചിന്തയെ കൈകാര്യം ചെയ്തു എന്നതാണ് വാസ്തവം. ഉദാഹരണത്തിന് മുഖ്യകൃതികളിലെ നായിക ഈഴവസ്ത്രീയല്ല; നായകൻ ഈഴവനുമല്ല. ചണ്ഡാലഭിക്ഷുകിയിലെ മാതംഗിയും ദുരവസ്ഥയിലെ ചാത്തനും ഏറ്റവും താണപടിയിൽ കിടക്കുന്ന ജനവിഭാഗത്തിന്റെ പ്രതിനിധികൾമാത്രം. സാമൂഹ്യപ്രശ്നത്തെ കൈകാര്യം ചെയ്യുന്ന വിദഗ്ധനെപ്പോലെയാണ് കേവലം സാമുദായികവാദിയായിട്ടല്ല, സാഹിത്യരംഗത്തു് നാം ആശാനെ കാണുക എന്നർത്ഥം.

ആശാൻ എഴുതിയവിലാപകാവ്യം കാവ്യകലയോടു തനിക്കുള്ള അർപ്പണബോധത്തെയും തനിക്കു് മാർഗദർശനം ചെയ്ത ആധുനിക ഭാഷാ പരിഷ്കർത്താവിനോടുള്ള കടപ്പാടിനേയും വിളിച്ചുപറയുന്നതാണല്ലോ. ഏ. ആറിനെ കേരളവർമ്മയുടെ പൈതൃകമുണ്ടെങ്കിലും ഇംഗ്ലീഷ് വിദ്യാഭ്യാസത്തിന്റേയും ശാസ്ത്രബോധത്തിന്റെയും നൂതനമായ കാഴ്ചപ്പാട് ഉണ്ടായിരുന്നു. ഏ. ആറിനെ കുറിച്ചു ആശാനു് പ്രത്യേകം മതിപ്പുണ്ടായതിൽ അത്ഭുതത്തിനവകാശവുമില്ല. സ്വന്തം അമ്മയുടെ ചരമത്തിൽ മാത്രമാകാം, ആശാൻ ഇത്രയും ഹൃദയം നൊന്തു് വിലപിച്ചിട്ടുള്ളതു്.

ആശാന്റെ ആത്മവിശ്വാസത്തെപ്പറ്റി ഉള്ളൂർ ഒരനുഭവം പറഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. ഉള്ളൂർ സാഹിത്യചരിത്രമെഴുതാൻ തുടങ്ങിയകാലത്തു് പലരെപ്പോലെ ആശാനും പൊതുവിജ്ഞാപനമനുസരിച്ച്, തന്റെ പ്രവർത്തനങ്ങളെപ്പറ്റി ഒരു കുറിപ്പ് സാഹിത്യചരിത്രത്തിൽ ചേർക്കാൻ അയച്ചുകൊടുത്തു. ഉള്ളൂരിന്റെ ക്ലാർക്കു മറുപടി അയച്ചുവത്രെ, നിങ്ങളെപ്പോലെയുള്ള നിസ്സാരന്മാരുടെ കാവ്യങ്ങൾ ചേർക്കാനുള്ളതല്ല സാഹിത്യചരിത്രത്തിന്റെ വിലപ്പെട്ട പേജുകളെന്ന്. ഉടൻ ആശാൻ മറുപടി എഴുതി: നിസ്സാരനെന്ന് വിധിയെഴുതിയ അതേ പേന കൊണ്ടുതന്നെ മഹാകവി എന്ന് എഴുതിപ്പിക്കുമെന്ന് ഓർമ്മയിലിരിക്കട്ടേ എന്ന്. എന്തൊരു ആത്മവിശ്വാസം!

മഹത്വമുള്ള കവിത്വമുള്ള മഹാൻ അതാണ് ആശാന്റെ പേരിനുമുമ്പുള്ള മഹാകവി പദത്തിനർത്ഥം. മഹാകവി ടാഗൂർ കേരളം സന്ദർശിച്ച സമയത്തു് ഉദയഗുണങ്ങളും വിജൃംഭിച്ചു, സ്വാഗതാശംസാരൂപത്തിൽ എഴുതിയ സംസ്കൃതത്തിലുള്ള അഞ്ചു ശ്ലോകങ്ങൾ മതി ഭാരതീയ സംസ്കാരത്തോടും കേരളഭൂമിയോടും നൂതനപ്രവണതകളുടെ ഊർജകേന്ദ്രമായ വംഗസാഹിത്യത്തോടും ഉള്ള ആശാന്റെ സമീപനസ്വഭാവം വ്യക്തമാക്കാൻ.

ഇയം च യദ്രോധസി ശങ്കരശ്ശുചാ
കൃതാവതാരഃ പരഹംസപുംഗവഃ
സ്രോതോരവസ്വാഗത സൂക്തമാഗതേ
തരംഗതാളൈ സ്തുടിനീ പ്രഗായതി.

പരഹംസപുംഗവനായ ശങ്കരാചാര്യർ ആ[illegible] വാപ്പുഴയുടെ തീരത്താണ് അവതരിച്ചതു്. ഭാരതത്തിന്റെ ആധ്യാത്മികൗന്നത്യത്തെ വിളംബര[illegible] ചെയ്തുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന വിശ്വകവിയാണ് ടാഗൂ[illegible] തത്താദൃശനായ ഒരു മഹാത്മാവിനെ സ്വാഗ[illegible] ചെയ്യുന്നതിനു് ശങ്കരാവതാരം കൊണ്ടു പാവനമാ[illegible] ആ നദിക്കു പ്രത്യേകിച്ചും അർഹതയുണ്ട്. അ[illegible]യും വിശിഷ്ടമായ ഈ തടിനി തരംഗതാളങ്ങളോടും കൂടി സ്രോതോരവമാകുന്ന സ്വാഗതസൂക്തത്തെ ഗാനം ചെയ്യുന്നതു് എത്ര സുന്ദരവും സമുചിതവുമായ ഒരു കല്പനയായിരിക്കുന്നു എന്നത്രേ ഈ ശ്ലോകത്തെപ്പറ്റി കുറിപ്പുഴസ്സാർ എഴുതിയതു്. ശ്രീനാരായണഗുരുദേവരുടെ സാന്നിധ്യത്താൽ പവിത്രമായ അദ്വൈതാശ്രമത്തിലേക്കു് നോബൽ സമ്മാനഭൂഷിതനായ വംഗീയ മഹാകവിയെ സ്വാഗതം ചെയ്യുന്ന സ്വാഗതപഞ്ചകത്തിലെ നാടുനായകശ്ലോകത്തിന്റെ അർത്ഥപുഷ്ടി ഒരു ജീവിതമത്രയും ചിന്തിക്കാൻ വകനൽകുന്നു. എന്റെ അഭിമത മഹാകവിയ്ക്കു, ആയിരം പൂക്കൾ വിടർത്തിയ ആ വീണപൂവിനു് എന്റെയും ആദരാഞ്ജലി.